

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Östtimors tredje presidentval

Förmodligen vet Du, när Du läser detta, vem som har vunnit första omgången i 2012 års presidentval, det tredje sedan Indonesiens ockupation upphävdes 1999. Men i skrivande stund har valet inte hållits än.

Tretton kandidater ställer upp, den fjortonde godkändes inte av valmyndigheten. Tyvärr har en av de tretton, Francisco Xavier do Amaral, avlidit under tiden för valkampanjen. De tre med de största chanserna är den sittande presidenten José Ramos-Horta, den tidigare befälhavaren för de väpnade styrkorna Taur Matan Ruak och Fretilins Francisco "Lu Olo" Guterres. De två senare är båda veteraner från gerillakriget mot den indonesiska ockupationen, medan Ramos-Horta av en tillfällighet verkade utomlands.

I början av mars deklarerade regeringskoalitionens största parti, CNRT, som leds av premiärministern Xanana Gusmão, tidigare president och ledare för motståndet mot Indonesien, sitt stöd för Taur Matan Ruak. Lu Olo är oppositionspartiets, Fretilins, det största partiet i Östtimor, kandidat. Ramos-Horta fick vid det förra valet CNRT:s stöd, men har nu ställt upp som oberoende kandidat stödd av 100.000 namnunderskrifter.

Presidentens roll i Östtimor är ganska begränsad, ty det är den parlamentariskt valda regeringen som styr. Därför kommer nog parlamentsvalet i juni att bli viktigare. Men utöver att stadfästa av parlamentet beslutade lagar, så har presidenterna hittills haft stort informellt inflytande både på den allmänna meningen och politiken. Presidenten har många tillfällen att påverka omvärlden vid sina resor och hemmaopinionen, när han håller sina många tal.

De två mest udda av de andra kandidaterna är Rogerio Lobato och Angelita Pires, båda oberoende.

Lobato var 2006 under krisen med våldsamheterna inrikesminister i Fretilin-regeringen. Han dömdes senare för att ha låtit dela ut vapen till civila. Pires hade ett förhållande med Alfredo Reinado, den chef för militärpolisen 2006 som gjorde myteri och dödades vid en attack mot president Ramos-Horta 2008. Hon frikändes från delaktighet i attacken vid rättegången mot de överlevande rebellsoldater, som deltog i attacken.

De övriga kandidaterna är:

- Francisco Gomes - PLPA
- Lucas da Costa - oberoende, universitetsrektor
- Abilio da Conceição Abrantes Araujo - PUN
- Francisco Xavier do Amaral - ASDT, en av de gamla socialdemokratiska ledarna, Östtimors förste president, dog av cancer den 6 mars
- Fernando de Araujo Lasama - PD (Demokratiska partiet), parlamentets talman, tidigare ledare i de ungas moständsrörelse mot den indonesiska ockupationen
- Manuel Tilman - KOTA
- Maria do Ceu da Silva Lopes - oberoende, grundare av hjälporganisationen Timor Aid
- Jose Luis Guterres - för ett utbrytarparti ur Fretilin, vice premiärminister.

Anjela Freitas da Silva - Arbetarpartiet (en gång för integration med Indonesien) - har inte fått sin kandidatur godkänd av valmyndigheten.

Om de 628.454 registrerade väljarna inte ger någon av kandidaterna minst 50% av rösterna i första omgången, så blir de två som fått flest röster kandidater i andra valomgången, som hålls tredje veckan i april.

Tommy Pollák